

Vývoj projektů větrných elektráren v ČR

Všechny rozvinuté země mají koncepci, jakým podílem budou zajišťovat energetickou soběstačnost pomocí obnovitelných zdrojů. Vždy má přitom důležitou roli hrát větrná energetika. A jaký je vývoj projektů větrných elektráren v České republice?

Szanovení povinných výkupních cen po roce 2002 probudilo investory z letargie a začaly se množit projekty na stavbu větrných elektráren. Teprve zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, ale byl tím posledním signálem, že prostor pro podnikání ve větru byl v ČR vytvořen.

Vývoj projektů se zpomalil

Od roku 2003, kdy se začaly rozvíjet první projekty novodobých moderních větrných elektráren, do konce roku 2007 se na území republiky pracovalo na 151 projektech. Tolik záměrů prošlo zjišťovacím řízením podle zákona č. 100/2001 Sb. (proces EIA), tedy zjištěním vlivu stavby na životní prostředí.

Jde o poměrně vysoké číslo. Pokud by došlo k realizaci všech, stali bychom se v rámci Evropské unie zemí s osmou největší instalací. V minulém roce však došlo ke snížení počtu podaných oznámení (viz graf 1). Jaké jsou důvody?

Špatná pověst a komunikace

Před několika lety takřka dvě třetiny všech projektů vznikaly u firem, pro které

větrná energetika nebyla nosným programem. Do přípravy projektů se pouštěly s minimem znalostí problematiky oboru, často s vídou rychlého úspěchu a zbohatnutí.

Navíc bylo možné na stavbu VTE požádat o dotace ze strukturálních fondů, a proto se větrem zabývaly různé podnikatelské subjekty, od autoservisů až po realitní kanceláře s nemovitostmi. Úspěšnost s dotacemi byla takřka nulová, ale překotný nástup „nových investorů“ pokřivil pověst větrné energetiky.

Čerstvě zrozený obor však zasluhoval osvětu ve všech směrech, nejen v obci

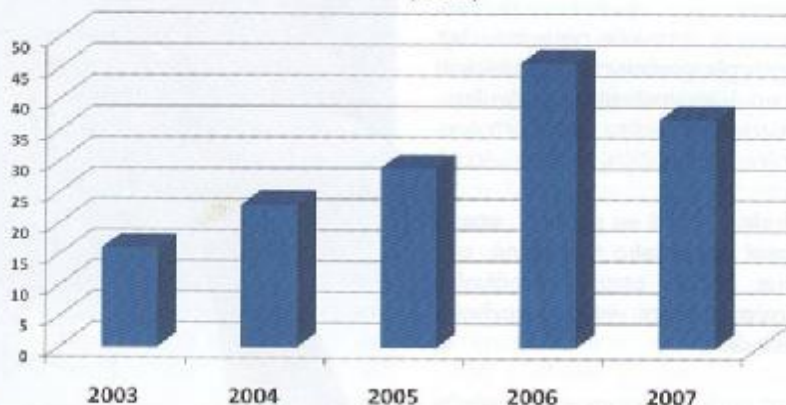
plánované stavby, ale hlavně na úřadech, v místních médiích. Začal vznikat velký prostor pro spekulace, neboť jediným zdrojem informací pro obyvatelstvo se stal internet se svými nepodloženými zprávami.

Posuzování se zpřísnilo

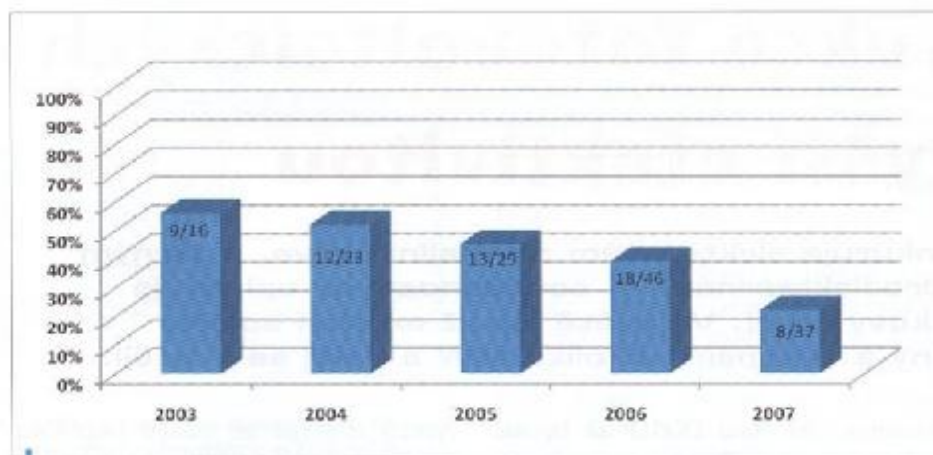
Výsledek na sebe nenechal dlouho čekat. Nejistota, kterým zprávám se dá věřit a kterým ne, spojená se skutečností, že nových větrných elektráren na území ČR bylo založeno málo, vyvolala negativní reakci u politické reprezentace v jednotlivých krajích. Ani tak vysoce postavení lidé neměli pravdivé informace, stejně jako lidé na vesnicích. Proto se otevřeně postavili proti větrné energetice a mysleli vážně slova, že u nich v kraji nemá tento obor místo. Přitom jen neměli a stále nemají informace.

Politický postoj jednotlivých krajů měl vliv i na rozhodování jednotlivých úřadů. A ty zpřísnily posuzování staveb. Výsledkem je, že investoři v tomto desetiletí naplánovali projekty o úhrnném výkonu 1347 MW. V procesu EIA prošly úspěšně projekty s celkovým výkonem 469 MW, avšak do dnešního dne se realizovaly stavby o výkonu necelé stovky MW (viz graf 2).

Celkový počet podaných oznámení projektů VTE v procesu EIA (celkem 151 ks)

Graf 1 – Počet podaných oznámení VTE v procesu EIA (celkem 151 kusů)

Graf 2 – Vyhodnocení úspěšnosti ve zjišťovacím řízení EIA z celkového množství podaných oznámení

Mylné informace o cílech

Před lety nikdo z branže netušil, jak se situace bude dnes vyvíjet. Objevil a rozšířil se totiž i názor, že obnovitelnými zdroji, převážně větrnou energií, chtějí její propagátoři nahradit energii z fosilních paliv. Ukazuje se ale, že jeho interpreti téměř vůbec nekomunikují s odborníky z branže, že nemají informace od firem, které elektrárny, využívající DZE, provozují.

Přístup provozovatelů je ale stále stejný: „Vyrábíme ekologickou elektřinu, díky ní se nemusí spalovat fosilní paliva. Nechceme nahrazovat bloky jaderných elektráren elektrárnami větrnými, chceme být jen stejně jako všude ve světě nedílnou součástí energetického mixu.“

Pokud bude tento přístup rozšířen i do povědomí obyvatelstva ČR, budou mít projekty na stavbu větrných elektráren jistě větší úspěšnost, než nyní.

Významná ochrana ovzduší

Kromě elektráren, které se staví v posledních letech, stojí v České republice i několik staveb staršího data, jež však prokázaly oboru medvědí službu. Byly většinou hluché, poruchové a pomáhaly šířit mezi lidmi dojem o „neekonomičnosti“ těchto staveb.

Na konci roku 2007 ale bylo v ČR instalováno 113,8 MW ve větrných elektrárnách. Výroba elektřiny z větru v roce 2007 stoupla na více než 125 000 MWh, což je meziroční nárůst o 150 %. Vyrobená elektřina z větru v roce 2007 by pokryla spotřebu 86 000 lidí. Takový počet obyvatel má například město Havířov.

Díky elektřině z větru se do ovzduší nedostalo 125 000 tun oxidu uhličitého. Tato obrovská množství CO_2 , vzniklého spalováním, odstraní z přírody vzrostlý les o ploše Chráněné krajinné oblasti Český ráj, to je asi 18 000 hektarů.

Pro provozované větrné elektrárny s výkonem 114 MW přitom není potřeba vytvářet zálohy jinými zdroji elektřiny. A podpora elektřiny z větru se v prodejní ceně za 1 kWh průměrně o necelý haléř.

Potenciál v ČR je velký

Technický potenciál větrné energie na území ČR je značný: Instalovaný výkon, projednaný a dohodnutý na odborné úrovni mezi provozovateli VTE a zástupci MPO, MŽP a ČEPS, je nyní 1000 MW.

Díky moderní technologii a hlavně díky tomu, že na území prakticky každého kraje jsou oblasti s dostatečným větrným potenciálem, mohu ale tvrdit, že je možné instalovat i několikanásobně větší výkon.

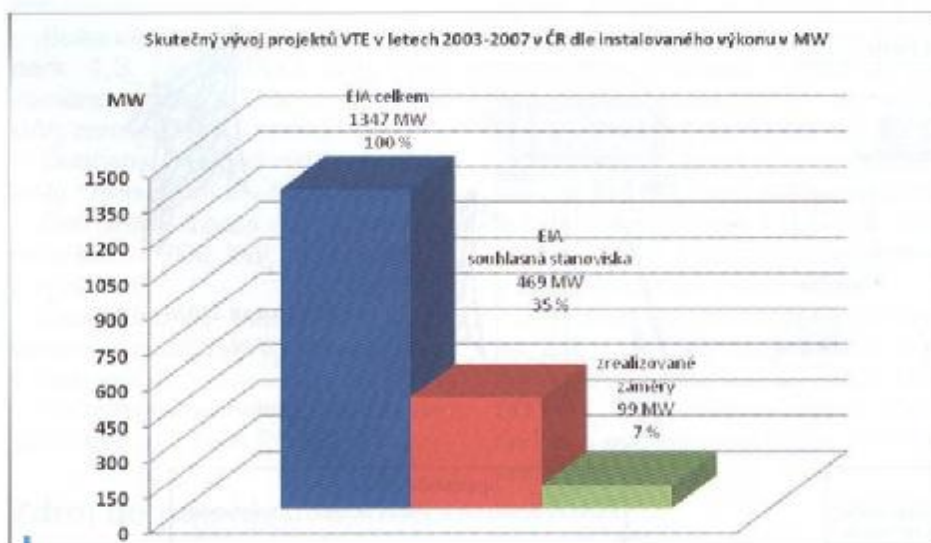
Vysoký potenciál větru u nás dokladuje i tzv. využitelnost. Větrné elektrárny pracovaly za poslední dva roky s procentem využitelnosti 25,6 %, což nás řadí mezi země s mimořádným využitím větrného potenciálu. Vždyť i Německo, které bývá často používáno odpůrci jako příklad země, kde to má smysl, protože tam „fouká“, je využitelnost větrných elektráren asi 20 %. Paradoxně nám k takové využitelnosti pomohl pozdní rozvoj oboru, v porovnání s EU. Projekty u nás počítají se stavbou těch nejnovějších technologií a není výjimkou instalace výkonu 3 MW strojů. Poslední dvě elektrárny, zprovozněné letos březnu v Pcherech u Kladna, mají právě takový výkon.

Odvětví se rychle rozvíjí

Větrná energetika je dynamické odvětví energetiky – světovým firmám trvá zhruba tři roky, než přijdou na trh s novou a efektivnější větrnou elektrárnou.

S příchodem nových technologií se v ČR očekává výroba elektřiny z jednoho tisíce větrných megawattů kolem 2,5 TWh. To je číslo, které by i odborníky z velké energetiky nemělo nechávat chladnými. Pro představu – 2,5 TWh je roční spotřeba 1 720 000 lidí. Tolik elektřiny dnes vyrábí všechny vodní elektrárny v zemi, včetně těch velkých na Vltavské kaskádě. Vodní elektrárny přitom nikdo neodsuzuje, i když podstatně ovlivnily svoje okolí. Věřím, že za pár let bude názor veřejnosti na větrné elektrárny také mnohem příznivější. ■

Mgr. Michal Janeček, předseda České společnosti pro větrnou energii

Graf 3 – Skutečný vývoj projektů VTE v letech 2003 – 2007 podle instalovaného výkonu v MV

